

Брюксел, 29.4.2016 г.
COM(2016) 235 final

2016/0124 (NLE)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

за изпълнение на споразумението, сключено между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз (COGECA), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз (EUROPÊCHE) на 21 май 2012 година, изменено на 8 май 2013 година, във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 година на Международната организация на труда

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 143 final}

{SWD(2016) 144 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

През 2002 г. МОТ започна дискусии в световен мащаб за изготвяне на пълен и актуализиран набор от международни стандарти за риболовния сектор с цел да се гарантира подходяща защита на рибарите на глобално равнище. Така се стигна до приемането на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г.¹ Досега единствената държава — членка на ЕС, ратифицирала Конвенцията, е Франция².

През 2007 г. Комисията откри първата фаза на консултации със социалните партньори в ЕС съгласно член 154 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), по време на която те бяха поканени „да разгледат възможностите за съвместна инициатива за насърчаване на прилагането в рамките на ЕС на разпоредбите на скорошната Конвенция за труд в риболова на МОТ от 2007 г.“³ Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз („Cogesa“), Европейската федерация на транспортните работници („ETF“) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз („Europêche“) започнаха преговори през 2009 г. На 12 май 2012 г. беше сключено споразумение, което впоследствие беше изменено на 8 май 2013 г. На 10 май 2013 г. социалните партньори в ЕС отправиха искане към Комисията тяхното споразумение да бъде изпълнено с решение на Съвета съгласно член 155, параграф 2 от ДФЕС.

Целта на настоящото предложение е да изпълни Споразумението относно изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда (МОТ) между Cogesa, ETF и Europêche.

С това предложение Комисията цели да подобри условията на труд и живот на рибарите, работещи на риболовни кораби под флага на държава — членка на ЕС, чрез изграждане на обща правна рамка, която съответства на условията на труд в сектора на морския риболов.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Инициативата отговаря на определения от Комисията приоритет за по-задълбочен и по-справедлив единен пазар, особено в социалното му измерение. Тя съответства на работата на Комисията по изграждането на справедлив и действително общоевропейски пазар на труда, който да осигурява на работниците достойна закрила и устойчиви работни места⁴. Тя включва безопасните и здравословни условия на труд, работното време, социалната защита и правата във връзка с трудовите договори.

Правните разпоредби на ЕС относно условията на труд и живот на рибарите се съдържат в редица правни инструменти, главно в директивите на ЕС в областта на трудовото право и законодателството на ЕС за здравословни и безопасни условия на

¹ http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C188.

² Франция ратифицира Конвенцията през октомври 2015 г. Норвегия, която членува в ЕИП, ратифицира Конвенцията през януари 2016 г.

³ COM(2007) 591 окончателен.

⁴ Реч на председателя на Комисията Юнкер „Състоянието на Съюза“ пред Европейския парламент на 9 септември 2015 г.

труд. По въпросите, които не попадат в приложното поле на законодателството на ЕС, като например правото на лечение на брега, правото на репатриране и медицинското свидетелство за пригодност за работа на рибарите, между въведените от държавите членки стандарти има големи разлики.

- **Съответствие с политиката на Съюза в други области**

Последващата оценка на достиженията на правото на ЕС относно безопасните и здравословни условия на труд не е приключила и все още не са определени редица ключови въпроси за преразглеждане на законодателството на ЕС, а именно въпросите във връзка с новата архитектура и точното съдържание на разпоредбите на бъдещата регулаторна рамка на ЕС в областта на безопасността и здравето на работното място. В хода на предварителната работа заинтересованите страни посочиха необходимостта от привеждане на действащите разпоредби в тази област за морския и рибарския сектор в съответствие с новите конвенции на МОТ, като например Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ. Ясно е, че Споразумението допълва съществуващите достижения на правото на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд и го привежда в съответствие с Конвенцията. Споразумението ще трябва да бъде взето предвид при бъдещото преразглеждане на рамката на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд.

ЕС допринася за подобряването на условията на живот и труд на рибарите и чрез общата политика в областта на рибарството (ОПОР)⁵, чиято цел е да гарантира, че дейностите в областта на рибарството и аквакултурите допринася за дългосрочната екологична, икономическа и социална устойчивост. Действително, здравите рибни запаси на свой ред са от полза за рибарите. Устойчивото управление на ресурсите ще повиши конкурентоспособността на рибарството в ЕС, като същевременно ще създава нови работни места.

Целите на ОПОР се утвърждават и в международен план, за да се гарантира, че риболовните дейности на ЕС извън европейските води се основават на същите принципи и стандарти, които се прилагат съгласно правото на ЕС, и да се отстоява равнопоставеността между операторите от ЕС и от трети страни. За тази цел Съюзът следва да се стреми към ръководна роля в процеса на подобряване на резултатите от дейността на регионалните и международните организации с цел да им предостави подобра възможност за опазване и управление на живите морски ресурси, попадащи в тяхната компетентност, включително борбата с незаконния, недеklarиран и нерегулиран (ННН) риболов⁶.

Слабите стандарти за безопасността и здравето на работното място и лошите условия на труд представляват както двигател на ННН риболова, така и последица от него. От една страна, операторите може да предпочетат да се заемат с ННН риболов поради по-ниските разходи при ограничения контрол на безопасността и здравето на работното място и на останалите условия на труд. От друга страна, работниците на риболовните кораби, които извършват ННН риболов, стават жертва на експлоатация, тъй като няма

⁵ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22—61).

⁶ Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета от 29 септември 2008 година за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов, за изменение на регламенти (ЕИО) № 2847/93, (ЕО) № 1936/2001 и (ЕО) № 601/2004 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1093/94 и (ЕО) № 1447/1999 (ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 1-32).

гаранции за достойни условия на труд на кораб, който извършва незаконна дейност. Очаква се подобряването на социалното положение на рибарите да намали риска от злоупотреби и да увеличи цената на избора да се извършва ННН риболов, което ще намали неговата привлекателност. Ето защо строгото изпълнение на конвенциите на МОТ ще окаже положително въздействие по отношение на условията на рибарския труд и по отношение на разпространението на ННН риболова. Чрез включването на Споразумението на социалните партньори относно Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова на МОТ в законодателството на ЕС Съюзът ще укрепи своите позиции за насърчаване на нейното прилагане от страните партньори по света.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Член 155, параграф 2 от ДФЕС гласи: *„Споразуменията, сключени на равнището на Съюза, се изпълняват било в съответствие с процедурите и практиките, специфични за социалните партньори и за държавите членки, било при въпроси, обхванати от член 153 — по съвместно искане на подписалите ги страни, с решение на Съвета, по предложение на Комисията. Информира се Европейският парламент.“*

Целта на Споразумението, сключено между Cogesa, ETF и Eurorêche, в съответствие с член 153, параграф 1, букви (а) и (б) от ДФЕС, е да се подобрят условията на живот и труд на работниците на борда на риболовни кораби по отношение на минималните изисквания за труда на борда, условията за работа, настаняване и храна, закрилата на безопасността и здравето на работното място и медицинското обслужване. Поради това член 155, параграф 2 е подходящото правно основание за предложението на Комисията.

• Субсидиарност

Необходимостта от действие на ЕС се обосновава с обстоятелството, че морският риболов е трансграничен сектор, свързан с дейности в целия свят. Риболовните кораби плават под различни флагове на държави — членки на ЕС, а също така и работят извън териториалните води на съответната държава — членка на ЕС, във води под юрисдикцията на други държави членки и в международни води. Флотът на ЕС за далечно плаване работи в международни води (открито море) и в рамките на двустранни споразумения със страни извън ЕС.

Въпреки Решението на Съвета за упълномощаване на държавите членки да ратифицират Конвенция № 188 на МОТ⁷, ратификационният процес досега е много бавен. Ратифицирането само от някои държави — членки на ЕС, няма да гарантира сходни равнища на условията на живот и труд за рибарите в ЕС и равнопоставеност от гледна точка на конкурентоспособността между държавите членки на ЕС. Това положение ще запази различията в стандартите, особено по въпросите, които досега не са обхванати от законодателството на ЕС, като например медицинските свидетелства за рибарите, правото на репатриране и на лечение на брега. Ще продължат да съществуват различни условия на труд за рибарите в рамките на ЕС. Освен това ще се породят различия в конкурентните позиции между държавите членки, които са ратифицирали Конвенцията, и другите държави членки. Предложената директива се гради на действащите международни и европейски стандарти, като отчита особеностите на

⁷

Решение на Съвета от 7 юни 2010 г. за упълномощаване на държавите членки да ратифицират, в интерес на Европейския съюз, Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда (Конвенция № 188) (ОВ L 145, 11.6.2010 г., стр. 12).

работната среда в сектора. Тя гарантира сходни равнища на достойни условия на живот и труд и равнопоставеност от гледна точка на конкурентоспособността между държавите — членки на ЕС, като осигурява едновременно влизане в сила и еднообразно транспониране във всички държави — членки на ЕС, на стандартите, предвидени в Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ, до която се отнася. Тя изравнява положението на рибарите с това на други морски професии⁸.

- **Пропорционалност**

Предложената директива изпълнява изискването за пропорционалност, защото представлява крачка напред към изпълнението на целите да се подобрят условията на живот и труд на работниците и да се създаде стройна правна рамка, която предвижда минимални стандарти. Тя е строго ограничена до транспонирането на актуализираните стандарти, предвидени в Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ в правото на ЕС. Действието се основава на споразумение, сключено между представители на работодателите и работниците в бранша.

Тя дава възможност на държавите — членки на ЕС, да запазят или въвеждат по-благоприятни за работниците стандарти и гъвкавост, за да се отчитат особеностите на всяка страна. Следователно предложението създава условия за гъвкавост по отношение на избора на конкретните мерки за изпълнение.

- **Избор на инструмент**

Избраният инструмент е директива. Понятието „решение“, използвано в член 155, параграф 2 от ДФЕС, е използвано в общ смисъл, така че изборът на законодателен акт да може да бъде направен в съответствие с член 288 от ДФЕС. Комисията може по свое усмотрение да предложи кой от трите правно обвързващи инструмента, споменати в посочения член (регламент, директива или решение), би бил най-целесъобразен.

Член 296 от ДФЕС гласи: „*Когато Договорите не предвиждат вида акт, който следва да се приеме, институциите решават това за всеки отделен случай при зачитане на приложимите процедури и принципа на пропорционалност.*“

В настоящия случай, имайки предвид вида и съдържанието на споразумението между социалните партньори, е очевидно, че то може да бъде най-успешно приложено чрез разпоредби, които да бъдат транспонирани от държавите членки и/или социалните партньори в националното право на държавите членки. Поради това най-подходящият инструмент е директива на Съвета. Комисията счита също така, че споразумението трябва не да бъде включено в предложението, а приложено към него.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Член 155, параграф 1 от ДФЕС предвижда социалните партньори на равнище ЕС да влизат в договорни отношения, включително да сключват споразумения, ако те

⁸ Подобна правна рамка вече съществува в правото на ЕС по отношение на моряците: Директива 2009/13/ЕО на Съвета от 16 февруари 2009 година за изпълнение на Споразумението, сключено между Асоциациите на корабособствениците от Европейската общност (ЕКСА) и Европейската федерация на транспортните работници (ЕТФ) относно Морската трудова конвенция от 2006 г. и за изменение на Директива 1999/63/ЕО (ОВ L 124, 20.5.2009 г., стр. 30).

пожелаят това. ДФЕС не изисква от тях да се консултират с други страни предварително. С оглед на прозрачността на процеса и възложената на социалните партньори роля по силата на член 155 от ДФЕС, не са провеждани други обществени консултации⁹.

- **Събиране и използване на експертни становища**

За обосновка на анализа на разходите и ползите от Споразумението беше възложено външно проучване¹⁰. Консултантите определиха съответните органи и социалните партньори във всички държави членки и поискаха информация за националното законодателство относно условията на живот и труд в сектора на морския риболов и потенциалното въздействие, което се очаква от изпълнението на Споразумението.

- **Пропорционална оценка на въздействието**

Съгласно Насоките за по-добро регулиране¹¹ и с оглед на вземането на информирано решение от колегиума на членовете на Комисията, службите на Комисията са изготвили пропорционална оценка на въздействието, която включва и оценка на представителността на участващите страни и законосъобразността на клаузите на Споразумението според правната рамка на ЕС.

- *Представителност на социалните партньори в ЕС*

Когато оценява искане от социалните партньори в ЕС тяхно споразумение да се включи в правото на ЕС съгласно член 155 от ДФЕС, Комисията проверява представителността и мандата на социалните партньори в областта, която е предмет на споразумението. Така се гарантира съответствие на искането с разпоредбите на ДФЕС и широка подкрепа сред действително заинтересованите страни.

Съгласно член 1 от Решение 98/500/ЕО на Комисията от 20 май 1998 година социалните партньори на европейско равнище следва да отговарят на следните критерии: *„(а) те са свързани с конкретни сектори или и са организирани на европейско равнище;*

(б) те са съставени от организации, признати за неразделна част от структурите на социалните партньори в държавите членки, имат правото да договарят споразумения и представляват няколко държави членки;

(в) те имат адекватни структури, за да гарантират ефективното си участие в работата на Комитетите за (секторен) диалог.“

Тези условия трябва да бъдат изпълнени към датата на подписване на споразумението. Към момента на подписване на Споразумението Хърватия все още не беше член на ЕС. За да оцени представителността на социалните партньори в ЕС, Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) извърши проучване през 2012 г.

Споразумението се отнася до условията на труд в областта на морския риболов, което съответства на секторния обхват на Комитета за секторен социален диалог в областта на морския риболов. Следователно е постигната еквивалентност между обхвата на

⁹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_7_en.htm.

¹⁰ ICF International, „Проучване на разходите и ползите от решение на Съвета за изпълнение на Споразумението между европейските браншови социални партньори за изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 година на МОТ“, декември 2015 г.

¹¹ Работен документ на службите на Комисията SWD (2015) 111 окончателен.

Комитета и на Споразумението. Участващите в Комитета социални партньори са Eurofêche и Cogesa за работодателите и ETF за работниците.

Проучването на Eurofound за представителността на Eurofêche от 2012 г. установява наличието на членове в 11 държави членки¹². Две работодателски организации имат статут на наблюдатели (Латвия и Литва).

Cogesa представлява общите и специфичните интереси на европейските кооперации в селското стопанство, горското стопанство, рибарството и хранителната промишленост. В нея членуват свързани с морския риболов организации в 11 държави членки¹³. Като се вземе предвид членството общо в Cogesa и Eurofêche, от страна на работодателите има 16 държави членки, представени в Комитета.

От страна на работниците ETF има свързани с морския риболов членове в 11 държави членки¹⁴. Това означава, че рибарите нямат представителство в 11 държави членки¹⁵. Според данните за заетостта в сектора обаче в повечето от тези страни броят на работниците е около 1000 (в по-голямата част от тези държави членки заетостта е значително по-ниска). В Гърция, Ирландия, Румъния и Швеция има по повече от 1000 рибари, но повечето от тях са самонаети лица.

В заключение може да се каже, че с изключение на Португалия и Румъния няма държави членки, чиито работодателски организации в областта на морския риболов да не са представени на европейско равнище, като се има предвид, че секторът е сравнително малък в Румъния. Осемте държави членки, на които се падат 84 % от общата заетост в сектора и 87 % от заетостта, равностойна на заетостта на пълно работно време, са представени в социалния диалог в ЕС. Така може да се направи заключението, че подписалите Споразумението социални партньори са представителни за сектора и следователно могат да отправят искане към Комисията за изпълнението му съгласно член 155 от ДФЕС.

- *Законосъобразност на клаузите*

Комисията извърши проверка на законосъобразността на Споразумението. Тя провери всяка клауза и установи, че нито една от тях не противоречи на правото на ЕС. Задълженията, които биха възникнали за държавите членки, не произтичат пряко от споразумението между социалните партньори: те по-скоро биха произтекли от неговото изпълнение посредством решение на Съвета, т.е. директива. Обхватът и съдържанието на Споразумението остават в областите, изброени в член 153, параграф 1 от ДФЕС. Разширеният обхват на някои разпоредби на Споразумението със самонаетите лица не противоречи на член 153, параграф 1, тъй като крайната цел и предпоставката за разширяване на обхвата на тези разпоредби с включването на самонаетите лица е да се гарантират здравето и безопасността на работниците на борда на един и същ кораб. Разширен обхват вече е налице в действащото право на ЕС в областта на безопасните и здравословни условия на труд, което се прилага към сектора. Член 3, параграф 3 от Споразумението съдържа нерегресивна клауза, която гарантира съществуващото равнище на закрила на работниците. Член 4 от Споразумението гласи, че то не засяга

¹² Белгия, Германия, Гърция, Дания, Испания, Италия, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Обединеното кралство, Франция и Швеция.

¹³ Германия, Гърция, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Малта, Нидерландия, Словения и Франция.

¹⁴ Белгия, България, Германия, Дания, Испания, Италия, Нидерландия, Обединеното кралство, Полша, Португалия и Франция.

¹⁵ Гърция, Естония, Ирландия, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Румъния, Словения, Финландия и Швеция.

нито един закон, решение или обичай или спогодба между корабособствениците и рибарите, които осигуряват по-благоприятни условия за рибарите, отколкото предвидените в Споразумението.

- *Варианти на политика и оценка на разходите и ползите*

Комисията може само да приеме или отхвърли искането на страните участнички да се изпълни Споразумението чрез законодателен акт. Тя не може да изменя текста на Споразумението. Комисията не може да поиска от социалните партньори на равнището на ЕС да изпълнят своето споразумение самостоятелно, тъй като това е прерогатив на социалните партньори съгласно член 155, параграф 2 от ДФЕС.

Ето защо Комисията може да разгледа само един вариант на политика. Пропорционалната оценка на въздействието, приложена към предложението, разглежда този вариант на политика (т.е. предвидените в Споразумението мерки) и ги сравнява с базовия сценарий (т.е. да не се предприемат по-нататъшни действия на равнището на ЕС).

Резултатите от анализа разкриват, че като цяло не се очаква значително увеличаване на разходите. Разходите може да са различни в отделните държави членки в зависимост от степента, до която националното законодателство вече съответства на Споразумението. Някои разходи са еднократни (например свързаните с транспонирането на Споразумението в националното законодателство), други са многократни (например разходите за медицинските свидетелства, които трябва да се подновяват периодично, разходите за репатриране и т.н.).

За държавите членки, в които вече има съответствие с повечето разпоредби на Споразумението, разходите ще са ограничени. За държавите членки, които ще трябва да променят части от националното си законодателство, например във връзка с медицинските свидетелства, правото на репатриране и оценката на риска, разходите на един работник или на едно предприятие остават като цяло съразмерни на поставената цел. Разходите за репатриране, медицински свидетелства и оценки на риска се изчисляват на обща стойност от 1,3 милиона евро до 8 милиона евро. Като се вземе предвид годишният оборот на сектора в размер на 6,9 милиарда евро, разходите ще възлязат на не повече от 0,11 % от общия оборот в сектора.

Споразумението ще подобри условията на живот и труд в сектора на морския риболов по отношение на работното време, минималната възраст, медицинските свидетелства, оценката на риска, настаняването, храната и водата на борда на корабите и медицинското обслужване на борда. Освен това то ще осигури равнопоставеност в сектора в рамките на ЕС, като определи минимални стандарти за целия ЕС.

За работодателите намаляването на броя на трудовите злополуки, телесните повреди и заболяванията ще доведе до по-висока производителност, по-ниски разходи за обезщетения и намаляване на текучеството. За работниците ще се намали рискът от злополуки и/или заболявания. Така ще намалее рискът от загуба на трудоспособност. Освен това по такъв начин те ще се задържат по-дълго в сектора. Ще нарасне също така привлекателността на сектора за млади и квалифицирани работници.

Що се отнася до националните органи, ще намалее разходите за обществено осигуряване и здравеопазване. Ползите за работниците, работодателите и националните органи се изчисляват на обща стойност между 1,2 милиона евро и 19,7 милиона евро за период от пет години.

От сравнението на вариантите и от анализа на разходите и ползите може да се заключи, че Споразумението постига поставените цели с разумни като цяло разходи и че изпълнението му чрез директива е уместно.

- **Регулаторна пригодност и опростяване**

Близо 90 % от предприятията в сектора на морския риболов са микропредприятия с един-единствен риболовен съд. На основата на наличните данни може да се допусне, че значителна част от тях се управляват от самия собственик или от капитан с още един-двама самонаети или наемни работници на борда. Споразумението не се прилага към собствениците оператори, тъй като те се смятат за самонаети лица.

Поради специфичната структура на сектора на морския риболов Споразумението ще окаже въздействие главно върху микропредприятията с наемни работници или със самонаети лица, които работят заедно с наемните работници. Малко вероятно е обаче тяхната конкурентоспособност да бъде влошена в сравнение със съществуващото положение. Определянето на минимални стандарти на равнището на ЕС ще допринесе за равнопоставеността и следователно ще подобри конкурентните позиции. По-добрите условия на труд ще доведат до подобряване на производството, намаляване на разходите за обезщетения при трудови злополуки, заболявания или инциденти и ограничаване на текучеството.

Освен това Споразумението предвижда възможност държавите членки постепенно да прилагат Споразумението в рамките на петгодишен период за определени категории рибари и риболовни кораби.

- **Основни права**

Целите на настоящото предложение съответстват на Хартата на основните права на Европейския съюз и по-конкретно на правата, защитени по член 20 (Равенство пред закона), член 31 (Справедливи и равни условия на труд) и член 32 (Забрана на детския труд и защита на работещите младежи).

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Без да се нарушават разпоредбите на Споразумението за последващите мерки и прегледа от подписалите го страни, Европейската комисия, след консултации с ръководството и работниците на европейско равнище, ще наблюдава изпълнението на директивата за изпълнение на Споразумението. Европейската комисия ще направи оценка на директивата пет години след влизането ѝ в сила.

- **Обяснителни документи**

Държавите членки трябва да изпратят на Комисията националния текст, с който се транспонира директивата, и таблица за съотнасяне на тези разпоредби с директивата. Директивата обхваща многобройни аспекти от условията на живот и труд на рибарите, като например работното време, минималната възраст, съдържанието на трудовия договор на рибаря, безопасните и здравословни условия на труд, медицинските

свидетелства за рибарите и изискванията към окомплектоването с екипаж. Следователно националното законодателство на държавите членки относно въпроси, обхванати от предложението, често се съдържа в редица различни законодателни текстове (кодекси на труда, законодателството в областта на здравословните и безопасни условия на труд, специфични за сектора неизчерпателни разпоредби), които изискват системен подход и тълкуване.

Предложението съдържа също така редица елементи, които досега не са обхванати от законодателството на ЕС, като например медицинските свидетелства, конкретни подробности за качеството на храната и водата и конкретни елементи относно настаняването на борда на риболовните кораби. Необходима е недвусмислена информация за транспонирането на тези нови разпоредби и решения, за да се гарантира спазване на минималния стандарт, установен от предложението. Тя ще позволи на Комисията да гарантира изпълнението на изискванията на директивата, които имат за цел да защитят здравето и безопасността на работниците, да осигурят по-голяма гъвкавост за предприятията и да насърчат лоялната конкуренция между предприятията.

Очакваната допълнителна административна тежест във връзка с предоставянето на обяснителните документи не е непропорционална (тя е еднократна и не би изисквала ангажирането на голям брой организации). Обяснителните документи могат да бъдат разработени по-ефикасно от държавите членки.

С оглед на гореизложеното се предлага държавите членки да се ангажират да уведомят Комисията за мерките си за транспониране, предоставяйки един или повече документи, поясняващи връзката между елементите на директивата и съответните части от националните актове за транспониране.

- **Европейско икономическо пространство**

Предложеният акт е от значение за ЕИП, поради което обхватът му следва да включва и Европейското икономическо пространство.

- **Подробно разяснение на конкретни разпоредби на предложението**

Предложението има следната структура:

Член 1

Този член придава задължителен характер на Споразумението между социалните партньори, каквато е и целта на решенията на Съвета, приети в съответствие с член 155, параграф 2 от ДФЕС.

Член 2

В член 2 се посочва, че директивата осигурява единствено минимални изисквания, като предоставя свобода на държавите членки да приемат мерки, които са по-благоприятни за работниците във въпросната област. Целта е изрично да се гарантира прилагане на достигнатите равнища на закрила на работниците и единствено най-благоприятните стандарти за защита на работното място.

Членове 3—6

В членове 3—6 се съдържат обичайните разпоредби относно транспонирането в националното право на държавите членки, включително задължението да се предвидят

ефективни, пропорционални и възпиращи санкции. Член 5 съдържа клауза за докладване. Целта на член 5 е да се наблюдава изпълнението и прилагането на директивата в държавите членки във връзка с условията на живот и труд в сектора и да се извърши оценка. В този контекст ще се разглеждат данните за броя на инцидентите, трудовите злоупотреби и здравословните проблеми в сектора.

Член 6 се отнася до датата на влизане в сила на директивата. Член 7 уточнява адресатите.

Подробно обяснение на разпоредбите на приложението към предложението

Член 1 (Определения)

Споразумението определя значението на следните понятия по своя смисъл: а) риболовни операции; б) стопански риболов; в) компетентен орган; г) консултации; д) собственик на риболовен кораб или корабособственик; е) рибар; ж) трудов договор на рибар; з) риболовен кораб или съд; и) дължина; й) дължина между перпендикулярите; к) капитан; л) служба за набиране и назначаване на работа и м) частна агенция за заетост. Параграф 2 съдържа определенията на посочените понятия по смисъла на Споразумението.

Член 2 (Обхват)

Член 2 посочва, че Споразумението се прилага към всички рибари, наети на борда на риболовен кораб, който извършва стопански риболовни операции и е регистриран в държава — членка на ЕС, или плава под неин флаг. Споразумението се прилага също така към самонаетите рибари, които работят заедно с наемните работници на един и същ кораб, за да гарантира цялостната защита на безопасните и здравословни условия на труд на борда на кораба. Разширяването на обхвата, така че да включи самонаетите лица, съответства на действащото законодателство на ЕС. Член 2, параграф 2 гласи, че при съмнения дали даден риболовен кораб извършва стопански операции, това се установява от компетентния орган след консултации. В член 2, параграф 3 се казва, че държавите членки могат след консултации да разширят обхвата на закрилата на рибарите на кораби с дължина 24 метра или повече по Споразумението, като включат и рибари, които работят на кораби с дължина под 24 метра.

Член 3 (Прилагане на Споразумението)

Параграф 1 гласи, че държавите членки имат право по обективни причини и след консултации да изключат някои ограничени категории рибари или риболовни кораби от изискванията на Споразумението или от някои негови разпоредби, ако прилагането на Споразумението поражда съществени проблеми с оглед на специфичните условия на работа на рибарите или на дейността на риболовните кораби. В параграф 2 се посочва, че при изключване на определени категории рибари или риболовни кораби по параграф 1 компетентният орган трябва постепенно да разширява обхвата, за да включи всички категории рибари или риболовни кораби за петгодишен срок от влизането в сила на Споразумението. Параграф 3 съдържа нерегресивна клауза.

Член 4 (Клауза за по-благоприятни условия)

Този член съдържа клауза за по-благоприятни норми, съгласно която не се допуска засягане от разпоредбите на Споразумението на закон, решение или обичай, които осигуряват по-благоприятни условия за рибарите, отколкото предвидени в Споразумението.

Член 5 (Отговорности на корабособствениците, капитаните и рибарите)

Член 5, параграф 1 гласи, че прилагането му не засяга разпоредбите на Директива 93/103/ЕО¹⁶. Параграф 2 предвижда отговорност на корабособственика да се погрижи на капитана да бъдат осигурени необходимите ресурси и материална база, за да спазва задълженията по Споразумението. В член 5, параграф 3 се съдържа неизчерпателен списък на различните отговорности на капитана, за да гарантира безопасността и здравето на рибарите на борда на кораба. В член 5, параграф 4 се посочва, че корабособственикът няма право да ограничава свободата на капитана при вземането на решения, които са необходими за безопасността на рибарите и за кораба и неговото безопасно плаване и дейност. Член 5, параграф 5 въвежда задължение на рибарите да изпълняват законосъобразните заповеди на капитана и приложимите мерки за гарантиране на безопасността и здравето.

Член 6 (Минимална възраст)

Прилагането на член 6 не засяга разпоредбите на Директива 94/33/ЕО¹⁷. Съгласно параграф 2 минималната възраст за работа на борда на риболовен кораб е 16 години при условие че младежът не подлежи на по-нататъшно задължително редовно образование съгласно националното право. Допуска се петнадесетгодишни лица, които са ангажирани в професионално обучение в областта на риболова, да работят на борда на риболовни кораби при същите условия.

Член 6, параграф 3 гласи, че компетентните органи имат право да разрешат на петнадесетгодишни лица да извършват лека работа по време на училищните ваканции. Компетентните органи са длъжни след консултации да определят какви видове работа се допускат, при какви условия се извършват и какви периоди на почивка се изискват. В член 6, алинея 4 се посочва, че минималната възраст за извършване на борда на кораб на дейности, за които има вероятност поради техния характер или поради обстоятелствата, при които се извършват, да застрашат здравето, безопасността, физическото, умственото или социалното развитие, образование или морала на младите хора, е 18 години. В член 6, параграф 5 се посочва, че тези дейности трябва да бъдат определени в националното законодателство, в подзаконов нормативен акт или от компетентните органи след консултации. Член 6, параграф 6 предвижда младежите на тази възраст да могат да извършват такива дейности, при условие че тяхното здраве, безопасност, физическо, умствено или социално развитие, образование и морал са изцяло защитени и че са получили конкретни указания или професионално обучение и са преминали предварителна подготовка по безопасност.

Член 6, параграф 7 въвежда определение на понятието „нощ“. В него се съдържа забрана за полагане на нощен труд от лица под 18-годишна възраст. Компетентните органи могат да направят изключение, когато в противен случай ефективното обучение на рибарите би било затруднено или когато специфичният характер или признатата програма на обучение изискват от рибарите под 18-годишна възраст да изпълняват задълженията си нощем. Компетентният орган трябва да установи след консултации, че нощният труд няма да повлияе неблагоприятно върху тяхното здраве или благополучие. Член 6, параграф 8 съдържа клауза за по-благоприятни разпоредби.

Член 7—9 (Медицински прегледи/медицински свидетелства)

¹⁶ Директива 93/103/ЕО на Съвета от 23 ноември 1993 година относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа на борда на риболовни кораби (тринадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) (ОВ L 307, 13.12.1993 г., стр. 1).

¹⁷ Директива 94/33/ЕО на Съвета от 22 юни 1994 година за закрила на младите хора на работното място (ОВ L 216, 20.8.1994 г., стр. 12).

Член 7

Член 7, параграф 1 въвежда задължението на рибарите на борда да притежават валидно медицинско свидетелство, което удостоверява тяхната пригодност да изпълняват задълженията си на борда. Параграф 2 предвижда възможност за дерогации от прилагането на параграф 1, като се отчитат безопасността и здравето на рибарите, размерът на кораба, както и наличието на медицинско обслужване, евакуацията, продължителността на рейса, районът и видът на риболовната операция. Параграф 3 гласи, че не могат да се прилагат дерогации към рибари, които работят на риболовен кораб с дължина 24 метра или повече или обикновено остават в открито море за повече от три дни. В неотложни случаи компетентният орган може да разреши на рибар да работи на такъв кораб в продължение на ограничен и точно определен период, при условие че рибарят притежава медицинско свидетелство, чиито срок е изтекъл неотдавна, до получаване на ново медицинско свидетелство.

Член 8

Съгласно член 8 държавите членки са длъжни да приемат закони, наредби или други мерки за определяне на характера и честотата на медицинските прегледи, както и формата, съдържанието и валидността на медицинските свидетелства. Освен това те са длъжни да приемат закони, наредби или други мерки, които да предвиждат правото на друг преглед със задължителни заключения от независим лекар, назначен като арбитър, ако издаването на свидетелство е било отказано, ако е получено свидетелство, но лицето е заявило, че е нетрудоспособно, или ако е отказано свидетелство, но са отпаднали медицинските основания за отказа.

Член 9

Член 9 предвижда допълнителни минимални изисквания във връзка с медицинските свидетелства, издавани на рибари, които работят на борда на кораби с дължина 24 метра или повече или на кораби, които обикновено остават в открито море повече от три дни.

Член 10 (Окомплектоване с екипаж)

Съгласно член 10 корабособствениците са длъжни да гарантират достатъчно и безопасно окомплектоване на риболовните кораби с екипаж за безопасно плаване и работа на кораба и под контрола на компетентен капитан. Не са поставени количествени ограничения. В параграф 2 се съдържат по-подробни изисквания за корабите с дължина 24 метра или повече. Параграф 3 дава възможност на компетентния орган да въвежда алтернативни изисквания към корабите с дължина 24 метра или повече. Те трябва да улесняват постигането на общите цели и целите на настоящия член и член 11, да отговарят на изискванията на параграф 2 и да не застрашават безопасността и здравето на рибарите на работното място.

Член 11 (Работно време и почивка)

В член 11 се определят работното време и почивката на морските рибари в обхвата на Споразумението, като средноседмичната продължителност на работната седмица е 48 часа за максимален референтен период от 12 месеца. Към горепосочените рибари не се прилагат членове 3 до 6 включително, 8 и 21 от Директива 2003/88/ЕО¹⁸. Към останалите рибари Директива 2003/88/ЕО ще продължи да се прилага.

¹⁸ Директива 2003/88/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г. относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 299, 18.11.2003 г., стр. 9—19).

Параграф 2 гласи, че за да се защити здравето и безопасността на рибарите и да се ограничи умората, следва да се определи максимален брой работни часове и минимален брой часове за почивка в рамките на даден период, като се вземат предвид ограниченията по параграфи 3 и 4. Те могат да се установят по закон, чрез административно или колективно споразумение. Параграф 3 посочва максималното работно време и минималните часове за почивка през всеки 24-часов период и максималното работно време през всеки седемдневен период. Параграф 4 определя граници за разпределението на периодите на почивка.

Параграф 5 допуска изключения от максималния референтен период, максималния брой работни часове и минималния брой часове за почивка по обективни или технически причини или по причини, свързани с организацията на работата. Изключенията следва да съответстват колкото е възможно повече на определените стандарти и да допускат повече периоди на почивка за компенсация. Те може да отчитат по-чести или по-продължителни отпуски или предоставяне на отпуски за компенсация на рибарите. В параграф 6 се посочва, че ако се допуснат изключения от определените работни часове и часове за почивка, рибарите трябва да получат периоди на почивка като компенсация колкото е възможно по-скоро.

Съгласно параграф 7 при извънредно положение капитанът може да изисква от работника да полага допълнителен труд, необходим за безопасността на лицата на борда, улова или кораба или за предоставяне на помощ на бедстващи лица или кораби до нормализиране на обстановката. Капитанът е длъжен да осигури на всички рибари, работили по време на предвидени за почивка периоди, адекватна почивка за компенсация след нормализирането на обстановката.

Съгласно параграф 8 държавите — членки на ЕС, могат да постановят, че рибарите, работещи на борда на риболовни кораби, които по закон не се допуска да извършват дейност за период над един месец, са длъжни да вземат годишните си отпуски през този период.

Член 12 (Списък на екипажа)

В този член се посочва, че на всеки риболовен кораб трябва да има списък на екипажа. Списъкът на екипажа следва да бъде съобщен на упълномощени лица на брега преди отплаването или непосредствено след отплаването. Компетентният орган определя на кого и кога и за какви цели следва да се предоставя списъкът на екипажа.

Трудови договори на рибарите (членове 13—18)

Член 13

Член 13 гласи, че разпоредбите на членове 14—18 се прилагат, без да се засягат разпоредбите на Директива 91/553/ЕИО¹⁹.

Член 14

В този член се казва, че всяка държава — членка на ЕС трябва да изисква в национален закон, наредба или друга мярка рибарите, наети на борда на риболовен кораб, да имат разбираем за тях трудов договор в писмена форма. Рибарските трудови договори трябва да съответстват на разпоредбите на Споразумението и по-конкретно на приложение I към него, в което са посочени минималните стандарти за съдържанието на трудовите договори на рибарите.

¹⁹ Директива 91/533/ЕИО на Съвета от 14 октомври 1991 г. относно задължението на работодателя да информира работниците или служителите за условията на трудовия договор или на трудовото правоотношение (ОВ L 288, 18.10.1991, стр. 32—35).

Член 15

Държавите — членки на ЕС, са длъжни да приемат национални закони, наредби или други мерки за установяване на процедури, които гарантират: а) правото на рибаря да потърси съвет за съдържанието на своя трудов договор преди неговото сключване; б) водене на документация по договора, ако е приложимо; и в) механизми за разрешаване на спорове във връзка с трудовите договори на рибарите.

Член 16

В този член се посочва, че рибарят трябва да получи копие от своя трудов договор. Копие трябва да се предостави на други страни при поискване в съответствие с националното законодателство и практика. Копие от трудовия договор на рибаря трябва се намира на борда на кораба и да бъде на разположение на рибаря.

Член 17

Този член гласи, че членове 14—16 и приложение I към Споразумението не се прилагат към корабособственици, които еднолично управляват кораба.

Член 18

В този член се определя отговорността на корабособственика да осигури наличието на трудов договор за всеки рибар, нает на борда на кораба. Трудовият договор трябва да бъде подписан от всички заинтересовани страни, т.е. от рибаря, от работодателя и/или от представители или други заинтересовани страни.

Член 19 (Репатриране)

Съгласно член 19, параграф 1 държавите — членки на ЕС, трябва да осигурят правото на репатриране на рибарите, работещи на борда на кораби, които плават под техен флаг или са регистрирани под тяхната юрисдикция и влизат в чуждестранно пристанище. Правото на репатриране е налице, когато срокът на рибарския трудов договор е изтекъл или трудовият договор е прекратен по основателни причини от една или повече страни по договора, или рибарят повече не е в състояние да изпълнява задълженията си по трудовия договор, или от него не може да се очаква да ги изпълнява при определени обстоятелства (например трудови злоупотреби, заболявания или наранявания). Правото на репатриране се прилага и към рибари, прехвърлени от кораба на чуждестранното пристанище по горепосочените причини.

Член 19, параграф 2 посочва, че корабособственикът поема разходите за репатрирането, освен ако рибарят не е извършил сериозно нарушение на своите задължения по трудовия договор съгласно националното законодателство, разпоредби или други мерки. Съгласно член 19, параграф 3 държавите — членки на ЕС, трябва да конкретизират обстоятелствата, при които рибарят има право на репатриране, като например максималната продължителност на трудовия стаж на борда, и да посочат дестинациите, до които рибарят може да бъде репатриран.

Член 19, параграф 4 гласи, че ако корабособственикът не осигури репатриране, държавата членка трябва да организира репатрирането. Държавата членка има право да си възстанови разходите от корабособственика. Член 19, параграф 5 дава възможност на корабособственика да си възстанови разходите по договорни правоотношения с трети страни.

Член 20 (Частни услуги на пазара на труда)

Член 20, параграф 1 гласи, че прилагането му не засяга разпоредбите на Директива 2008/104/ЕО²⁰. Член 20, параграф 2 изяснява, че по смисъла на този член частните услуги на пазара на труда се състоят от набиране и насочване и частни услуги във връзка със заетостта. Член 20, параграф 3 изисква от държавите членки да забранят на частните агенции за заетост да използват средства, механизми или списъци, които да попречат на рибарите да бъдат ангажирани на работа. Не се допуска рибарите да поемат пряко или косвено, в пълен или частичен размер каквито и да било такси или други плащания към частните агенции на пазара на труда. Член 20, параграф 4 предвижда възможност за държавите членки, ратифицирали Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ, да прехвърлят някои отговорности по Конвенцията на частни агенции за заетост, доколкото те имат това право. Трябва да се вземат предвид ограниченията на Конвенцията.

Членове 21—25 от Споразумението съдържат разпоредби относно безопасността и здравето, особено по отношение на храната и настаняването

Член 21, параграф 1 гласи, че членове 21—25 се прилагат, без да се засягат разпоредбите на Директива 93/103/ЕО. Националните разпоредби за изпълнение на членове 22—25 трябва да се спазват, като се обърне дължимото внимание на хигиенните условия, условията за здраве и безопасност и удобството като цяло.

Съгласно член 22 държавите членки са длъжни да приемат закони, наредби или други мерки във връзка, наред с другото, с размера и качеството на жилищните помещения, храната и питейната вода на корабите, които плават под техен флаг или са регистрирани под тяхната юрисдикция. В член 23 се посочва, че всяка държава — членка на ЕС, е длъжна да приеме закони, наредби или други мерки, които изискват настаняване в помещения с достатъчно качество и размери и оборудвани за експлоатацията на кораба и за периода, който рибарите прекарват на борда. По-конкретно, трябва да се вземат предвид изброените в член 23 въпроси, като например одобряване на плановете за строителство или преустройство на риболовните кораби по отношение на настаняването, поддръжката на жилищните помещения и камбуза, вентилацията, отоплението, охлаждането и осветлението, намаляването на прекомерния шум и вибрациите, местоположението, размера, строителните материали, обзавеждането и оборудването на различните спални и други помещения за настаняване, санитарните възли и снабдяването с достатъчно количество топла и студена вода, както и процедурите за подаване на жалби срещу настаняване, което не отговаря на изискванията на Споразумението.

В член 24 се посочва, че държавите — членки на ЕС, трябва да приемат закони, наредби или други мерки по отношение на храната и водата на борда на кораба. По-конкретно, внасяната и сервирана на борда храна трябва да бъде с достатъчно качество, количество и хранителна стойност. Питейната вода трябва да бъде в достатъчно количество и с достатъчно качество. Корабособственикът е длъжен да осигурява на рибарите безплатна храна и вода. Но съгласно националните закони и разпоредби разходите за храна и вода могат да бъде възстановени като разходи за дейността, ако това се предвижда в колективното споразумение за система на дялово участие или в трудовия договор на рибаря. Националните закони, наредби и мерки, които държавите членки на ЕС приемат за транспониране на разпоредбите на членове 22—24, трябва да осигурят пълното прилагане на приложение II към Споразумението относно настаняването на риболовния кораб.

²⁰ Директива 2008/104/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно работа чрез агенции за временна заетост, (ОВ L 327, 5.12.2008 г., стр. 9).

Членове 26—31 се отнасят до здравеопазването и медицинското обслужване, закрилата при професионално заболяване, телесна повреда или смърт.

Член 26 изисква от държавите — членки на ЕС, да приемат национални закони, наредби и други мерки, които гарантират правото на рибарите на кораби, които плават под техен флаг или са регистрирани под тяхната юрисдикция, на лечение на брега и на своевременно сваляне на брега при тежко заболяване или тежка телесна повреда. Корабособственикът осигурява на рибарите медицинско обслужване и защита на здравето на борда на кораба или в пристанище извън държавата, отговаряща за защитата на социалната сигурност на рибаря. При професионално заболяване или злополука рибарите трябва да имат достъп до медицинско обслужване съгласно националните закони, практики и наредби. Съгласно член 27 медицинското обслужване и здравеопазването на борда по член 26, буква б) се организират в съответствие с приложимите разпоредби на Директива 92/92/ЕИО²¹ и член 28 от Споразумението. В него се включват лечение и материална помощ и подкрепа, ако рибарят се намира в чуждестранно пристанище извън страната, която отговаря за неговото обществено осигуряване.

Съгласно член 28 от Споразумението държавите — членки на ЕС, са длъжни да приемат национални закони, наредби или други мерки, които въвеждат допълнителни изисквания към разпоредбите на Директива 92/29/ЕИО, като наред с другото се вземат предвид районът на действие и продължителността на рейса, и броят рибари на борда. Освен това в този член се предвижда корабите да бъдат оборудвани с радиовръзка или спътникови комуникации за медицински консултации и медицински наръчник, приет или одобрен от компетентния орган или най-новото актуализирано издание на Международния медицински наръчник за корабите.

Член 29 гласи, че държавите — членки на ЕС, са длъжни да приемат закони, наредби или други мерки, които изискват: а) медицинското обслужване по член 26, буква б) и член 28 да бъде предоставяно на рибарите безплатно; б) корабособственикът да отговаря за разходите за медицинско лечение на рибаря до неговото репатриране, доколкото тези разходи не се покриват от държавата, отговаряща за защитата на социалната сигурност на рибаря.

В член 30 се посочва, че националните закони или наредби могат да допускат изключване на тази отговорност за заплащане на разходите за медицинско лечение, ако телесната повреда не е настъпила при работа на кораба или заболяването е било укрито при назначаването, или ако корабособственикът може да докаже, че телесната повреда или заболяването се дължат на умишлено нарушение от страна на рибаря.

Член 31, параграф 1 задължава държавите — членки на ЕС, да предприемат мерки за предпазване на рибарите от професионални заболявания, злополуки или смърт. В член 31, параграф 2 се казва, че при заболяване или злополука, причинени от професионално заболяване, рибарят има право на обезщетение съгласно националните закони и наредби. Съгласно член 31, параграф 3 корабособственикът отговаря за тази защита и за обезщетението, ако те не се покриват от държавата, отговаряща за защитата на социалната сигурност на рибаря. Съгласно член 32 корабособственикът може да осигури финансовата отговорност по членове 29 и 31 от Споразумението чрез застраховане в други схеми.

²¹ Директива 92/29/ЕИО на Съвета от 31 март 1992 година относно минималните изисквания за безопасност и здраве за подобряване на медицинското обслужване на борда на плавателните съдове (ОВ L 113, 30.4.1992 г., стр. 36)

Членове 33—36 включително се отнасят до безопасността и здравето на работното място и предотвратяването на инциденти

Член 33 гласи, че членове 34 — 36 се прилагат, без да се засягат разпоредбите на Директива 89/391/ЕИО²², Директива 92/29/ЕИО²³ и Директива 93/103/ЕО²⁴.

В член 34 се посочва, че държавите — членки на ЕС, са длъжни да приемат закони, наредби или други мерки относно предотвратяването на професионални заболявания, телесни повреди и злополуки, включително оценка и управление на риска и обучение на рибарите. Обучението на рибарите трябва да включва също обучение за риболовните съоръжения, които ще използват, и операциите, в които ще участват. Освен това те трябва да включат отговорностите на корабособствениците, рибарите и други, като отчитат особено безопасните и здравословни условия на труд на рибарите под 18-годишна възраст. Националните закони, наредби и други мерки трябва също така да обхвалят регистрирането и разследването на инциденти на борда на кораба и създаването на съвместни комитети по безопасността и здравето или (след консултации с националните социални партньори) други органи.

Член 35 се прилага към всички риболовни кораби, като се вземат предвид броят на рибарите на борда, районът на действие и продължителността на рейса. В него се посочват отговорностите на компетентните органи и корабособственикът по отношение на предотвратяването на професионални заболявания, телесни повреди и злополуки на борда и на оценката и управлението на рисковете. Освен това се установяват отговорностите за информирането и обучението на рибарите по отношение на съоръженията, операциите и основната безопасност, както и за осигуряване на лично предпазно облекло и оборудване.

Съгласно член 36 рибарите или техните представители са длъжни да участват в оценката на риска.

Член 37 (Изменения)

Този член гласи, че трябва да се извършва преглед на прилагането на Споразумението и на приложението към него по искане на която и да е от подписалите го страни след изменение на която и да било от разпоредбите на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ. По искане на някоя от подписалите Споразумението страни след промяна в достиженията на правото на ЕС, която засяга Споразумението, трябва да се извърши преглед на прилагането на Споразумението.

Член 38 (Заклучителни разпоредби)

Съгласно този член Споразумението влиза в сила на датата на влизане в сила на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ.

²² Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място (ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1).

²³ Директива 92/29/ЕИО на Съвета от 31 март 1992 г. относно минималните изисквания за безопасност и здраве за подобряване на медицинското обслужване на борда на плавателните съдове (ОВ L 113, 30.4.1992 г., стр. 36).

²⁴ Директива 93/103/ЕО на Съвета от 23 ноември 1993 г. относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа на борда на риболовни кораби (тринадесета специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) (ОВ L 307, 13.12.1993 г., стр. 1).

Приложение I (Трудов договори на рибар) конкретизира съдържанието на трудовите договори на рибарите.

Приложение II (Настаняване на риболовния кораб)

В приложението се уточнява обхватът и евентуалното му разширяване (когато националният компетентен орган прецени, че това е уместно и/или възможно). То изяснява редица конкретни въпроси главно по отношение на настаняването на борда, но също така съдържа разпоредби по въпроси като храната и питейната вода и проверките от капитана или под негово ръководство. За целите на приложението се дават определения на понятията а) „нов“ и б) „съществуващ“ риболовен кораб.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА

за изпълнение на споразумението, сключено между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз (COGECA), Европейската федерация на транспортните работници (ETF) и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз (EUROPÊCHE) на 21 май 2012 година, изменено на 8 май 2013 година, във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 година на Международната организация на труда

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 155, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Ръководството и работниците („социалните партньори“) могат съгласно член 155, параграф 2 от ДФЕС да поискат съвместно сключените от тях споразумения на равнището на Съюза да бъдат изпълнени чрез решение на Съвета по предложение на Комисията.
- (2) На 14 юни 2007 г. Международната организация на труда прие Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г.²⁵ с цел да се създаде единен съгласуван инструмент за изпълнение на международните стандарти за условията на труд и живот в сектора, като се отразят преразгледаните и актуализирани стандарти съгласно действащите международни конвенции и препоръки, които се прилагат към рибарите, както и основните принципи, залегнали в други международни трудови конвенции.
- (3) Комисията се консултира със социалните партньори съгласно член 154, параграф 2 от ДФЕС дали да насърчи прилагането в Съюза на разпоредбите на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г.²⁶
- (4) На 8 май 2013 г. Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз, Европейската федерация на транспортните работници и

²⁵ http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C188

²⁶ COM(2007) 591 окончателен.

Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз, водени от желанието да предприемат първата стъпка към кодифициране на социалните достижения на правото на ЕС в сектора на морския риболов и да подпомогнат осигуряването на равнопоставеност за морския риболов в ЕС, сключиха споразумение за изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. („Споразумението“). На 10 май 2013 г. тези организации отправиха искане към Комисията да изпълни тяхното Споразумение чрез решение на Съвета съгласно член 155, параграф 2 от ДФЕС.

- (5) За целите на член 288 от Договора подходящият инструмент за прилагане на споразумението е директива.
- (6) Комисията изготви предложението за директива в съответствие със своето съобщение от 20 май 1998 г.²⁷ за адаптиране и поощряване на социалния диалог на равнището на Общността, отчитайки представителния статут на подписалите страни и законосъобразността на всяка разпоредба на Споразумението.
- (7) Разпоредбите на настоящата Директива следва да се прилагат, без да се засягат действащите разпоредби на Съюза, които са по-конкретни или които осигуряват по-висока степен на защита на всички рибари.
- (8) Настоящата директива не следва да бъде използвана като основание за намаляване на общата степен на защита на работниците в областите, обхванати от споразумението.
- (9) Настоящата директива и приложеното към нея Споразумение определят минималните стандарти; държавите членки и социалните партньори могат да запазят или въвеждат по-благоприятни разпоредби.
- (10) Без да се засягат разпоредбите на Споразумението за последващите действия и мерките на социалните партньори на равнището на ЕС, Европейската комисия наблюдава изпълнението на директивата и Споразумението и извършва оценка.
- (11) Директивата ще влезе в сила едновременно с Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. и социалните партньори желаят националните мерки за изпълнение на настоящата директива да влязат в сила не по-рано от датата на влизане в сила на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г.
- (12) Споразумението се прилага към рибари, работещи в каквото и да е свое качество по трудов договор или трудово правоотношение на борда на риболовни кораби, които извършват стопански риболов, плават под флага на държава членка на ЕС или са регистрирани под юрисдикцията на държава — членка на ЕС.
- (13) За да се защитят безопасността и здравето на работното място на рибарите, работещи в каквото и да е свое качество по трудов договор или трудово правоотношение, Споразумението може също така да се прилага към всички останали рибари а борда на същия риболовен кораб.
- (14) Използваните в споразумението понятия, които не са изрично определени в него, могат да бъдат определени от държавите членки в съответствие с националното законодателство и практика, както е при други директиви за социална политика,

²⁷

COM(1998) 322 окончателен.

използващи подобни понятия, при условие че тези определения зачитат съдържанието на споразумението.

- (15) Настоящата директива и приложеното към нея Споразумение следва да вземат предвид разпоредбите относно управлението на риболовния капацитет, залегнали в Регламент (ЕС) № 1380/2013²⁸.
- (16) Държавите членки могат да възложат на социалните партньори, по тяхно съвместно искане, изпълнението на настоящата директива, при условие че държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират по всяко време резултатите, наложени от настоящата директива.
- (17) Комисията е информирала Европейския парламент съгласно член 155, параграф 2 от ДФЕС, като му е изпратила текста на своето предложение за директива, съдържащо Споразумението.
- (18) Настоящата директива зачита основните права и принципи, прогласени в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-конкретно членове 20, 31 и 32 от нея.
- (19) Тъй като целите на настоящата директива, насочена към подобряване на условията на живот и труд и защита на здравето и безопасността на работниците в сектора на морския риболов, който е трансграничен сектор с дейности под флага на различни държави членки, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат постигнати в по-висока степен на равнището на Съюза, Европейският съюз може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност съгласно член 5, параграф 3 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност съгласно член 5, параграф 4 от ДЕС настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (20) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и Комисията по обяснителните документи²⁹ държавите членки се ангажират в обосновани случаи да прилагат към уведомлението относно мерките за транспониране един или повече документи, които изясняват връзката между елементите на директивата и съответните части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита, че предоставянето на тези документи е обосновано.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Настоящата директива изпълнява споразумението между Общата конфедерация на селскостопанските кооперации в Европейския съюз, Европейската федерация на транспортните работници и Сдружението на националните организации на риболовни предприятия в Европейския съюз, сключено на 8 май 2013 г. във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на Международната организация на труда.

²⁸ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

²⁹ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

Текстът на Споразумението е включен в приложение към настоящата директива.

Член 2

1. Държавите членки могат да запазят или въведат по-благоприятни за работниците разпоредби, отколкото предвидените в настоящата директива.
2. Изпълнението на настоящата директива не представлява при никакви обстоятелства достатъчно основание за намаляване на общата степен на защита на работниците в областите, уредени с настоящата директива. Това не нарушава правата на държавите членки и социалните партньори да приемат с оглед на променящите се обстоятелства различни закони и наредби или да постигат договорености, различни от съществуващите към датата на приемане на настоящата директива, при условие във всички случаи да се изпълняват предвидените в настоящата директива минимални стандарти.
3. Прилагането и тълкуването на настоящата директива не засяга разпоредбите, обичаите или практиките на Съюза или на национално равнище, осигуряващи по-благоприятни условия за засегнатите работници.

Член 3

Държавите членки определят санкциите, приложими при нарушаване на националните разпоредби, постановени съгласно настоящата директива. Санкциите трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 4

1. Държавите членки въвеждат в действие необходимите законови, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до *[две години от датата на нейното влизане в сила]*. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5

Комисията след консултации с държавите членки и социалните партньори на равнището на Съюза представя доклад пред Съвета за изпълнението, прилагането и оценяването на настоящата директива не по-късно от пет години след датата, посочена в член 6.

Член 6

Настоящата директива влиза в сила на датата на влизане в сила на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова от 2007 г. на МОТ.

Член 7

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*